

[Stats- og udenrigsministeren.]

udenrigspolitiske spørgsmål og en kommentar til den økonomiske udvikling. Jeg går ud fra, at de ærede ordførere i deres taler vil bevæge sig ind over et betydeligt større område, og jeg må derfor forbeholde mig yderligere bemærkninger i det svar, som jeg formoder vil blive nødvendigt senere på dagen efter ordførernes indlæg.

De bemærkninger, jeg vil gøre om den udenrigspolitiske situation, er ikke tænkt som nogen udtømmende redegørelse. Jeg vil indskrænke mig til at fremdrage enkelte hovedpunkter.

Den tid, vi gennemlever, er udenrigspolitisk set særdeles begivenhedsrig. Efterkrigstidens stivnede positioner synes afløst af bevægelighed. Der har, som vi tidligere har omtalt i det høje ting, været afholdt møder mellem stormagternes regeringschefer og deres udenrigsministre i Genève. De russiske statsledere har foretaget rejser til bl. a. Asien og England, og politikere fra Vestens lande har besøgt Sovjetunionen.

Også statsministrene i Sverige, Norge og Danmark har efter invitation været i Sovjetunionen, for mit eget vedkommende i tiden 2.—14. marts i år, da jeg sammen med undervisningsministeren og embedsmænd fra udenrigsministeriet besøgte Sovjetunionen. For de forhandlinger, jeg ved denne lejlighed førte med de sovjetiske statsledere, har jeg efter hjemkomsten i enkeltheder redegjort i det udenrigspolitiske nævn, men det må være rigtigt, at der også her i det høje ting gøres nogle bemærkninger herom.

Hovedspørgsmålet under disse forhandlinger var handelen mellem de to lande. Som det vil være tinget bekendt, lykkedes det i Moskva at opnå enighed om, at der i København skulle optages handelsforhandlinger sigtende mod afsluttelse af en 2-årig vareudvekslingsaftale, der i stedet for det tankskib, som Sovjetunionen oprindeligt ønskede leveret, kunne omfatte levering af to hurtiggående fragtskibe.

Forhandlingerne blev påbegyndt i København i april måned og afsluttet med undertegnelsen af en handelsaftale. Vi opnåede ikke ved denne aftale, hvad vi havde ønsket, specielt ikke for landbrugsvarernes vedkommende. Hovedsagen er dog, at der nu atter er skabt et grundlag for handelen

mellem Danmark og Sovjetunionen, hvorpå der kan bygges videre.

Et andet punkt, hvorom der forhandles i Moskva, angik videnskabelige og kulturelle spørgsmål. Der opstilledes et fælles program for den videre udvikling, og der finder nu forhandlinger sted om den praktiske gennemførelse af bl. a. universitetslektor- og stipendiatudvekslingerne. Et besøg af balletten fra Bolshojteatret ventes at finde sted i efteråret 1957.

Endvidere drøftedes et spørgsmål, der forinden besøget var rejst fra sovjetrussisk side, nemlig spørgsmålet om et samarbejde med hensyn til redningstjenesten i Østersøen. Der afsluttedes en overenskomst, der skal sikre, at de to lande med det til rådighed stående personel og redningsmateriel gennemfører hjælpe- og redningsaktioner til fordel for besætninger og passagerer på skibe og luftfartøjer, der kommer i nød i Østersøen.

I overenskomsten findes optaget en bestemmelse, som er af særlig betydning for vore fiskere i Østersøen og deres familier, idet det blev aftalt, at den ene part på den anden parts anmodning skal yde bistand til fremskaffelse af oplysninger om fartøjer i Østersøen, der er savnet eller befrygtes at være i nød. Om gennemførelsen i praksis af denne bestemmelse såvel som om nogle andre spørgsmål af teknisk og praktisk art har der i indeværende måned været ført forhandlinger her i København mellem ekspertdelegationer fra de to lande. Disse forhandlinger tilendbragtes den 14. juni. Redningsoverenskomsten træder i kraft den 1. oktober d. å.

Under besøget i Moskva benyttede jeg lejligheden til overfor de sovjetiske regeringsmyndigheder at fremdrage spørgsmålet om tilladelse til udrejse af Sovjetunionen for forskellige grupper af personer med tilknytning til Danmark, således for to danskfødte kvinder, som ønskede at vende tilbage, samt for to kvinder, der skulle giftes med danske mænd. Det drejede sig om grupper og tilfælde, hvor særlige menneskelige hensyn gjorde sig gældende, og fra sovjetisk side viste man megen forståelse og imødekommenhed overfor de fremførte synspunkter. Som det har været omtalt i dagspressen, er to af de pågældende personer med deres pårørende ankommet hertil, og